

Van: art.5.1-2e
Verzonden: maandag 30 mei 2022 21:33
Aan: art.5.1-2e
Onderwerp: OFFERTE-VERZOEK t.b.v. opdracht Ontwikkelkader Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije / provincie Zuid-Holland
Bijlagen: Uitvraag opdracht Ontwikkelkader Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije - Provincie Zuid-Holland.MK30mei2022.docx

Aan bureau SteenhuisMeurs, t.a.v. art.5.1-2e
 Beste art.5.1-2e

Op basis van ons laatste overleg dd. 20 mei jl. over 'Ontwikkelkader Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije' – met ook art.5.1-2e en art.5.1-2e – heb ik een opdrachtschrijving opgesteld. Deze opdrachtschrijving heb ik afgelopen week gedeeld met art.5.1-2e en aantal betrokken collega's. Ook met contactpersonen binnen de gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop, Bodegraven-Reeuwijk.
 Met een kleine aanpassing op details zijn zij akkoord.

Hierbij stuur ik de definitieve opdrachtschrijving. Met het verzoek om hierop een offerte uit te brengen.

Nog twee aanvullende vragen:

- Lukt het jou om die offerte uiterlijk 10 juni as. in te dienen?
- En is het mogelijk om het eerste participatiemoment voor de twee kroonjuwelen in te plannen in de week van 4-8 juli?
 (Dit i.v.m. met de zomervakantie die in Zuid-Holland op 9 juli begint. Ik weet dat jij t/m 5 juli op vakantie bent maar hopelijk kan het in de tweede helft van die week)

Als je nog vragen hebt dan hoor ik graag van je.
 Vast bedankt voor je reactie.

Vriendelijke groet,

art.5.1-2e

beleidsmedewerker cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit
 bureau Cultuur en Vrijetijd

M 06 - art.5.1-2e

E art.5.1-2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, do, vr

Van: [art.5.1-2e](#) <[redacted]@steenhuismeurs.nl>

Verzonden: vrijdag 20 mei 2022 09:56

Aan: [art.5.1-2e](#) <[redacted]@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Opdracht Ontwikkelperspectief Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije - info

Dank [art.5.1-2e](#) ik ga de stukken bekijken, tot vanmiddag online.

Met vriendelijke groet,

[art.5.1-2e](#)

[art.5.1-2e](#)

STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

[art.5.1-2e](#)

www.steenhuismeurs.nl

Van: [art.5.1-2e](#) <[redacted]@pzh.nl>

Verzonden: Thursday, May 19, 2022 5:44:08 PM

Aan: [art.5.1-2e](#) <[redacted]@steenhuismeurs.nl>

Onderwerp: Opdracht Ontwikkelperspectief Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije - info

Ho [art.5.1-2e](#)

Lekker aan het klussen?

Hierbij mail ik je alvast info m.b.t. opdracht Ontwikkelperspectief Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije. Ter oriëntatie.

Met betrekking tot:

- Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije: 5 bestanden
- Gebiedsgerichte Aanpak Nieuwkoopse Plassen, waarbinnen de beide kroonjuwelen liggen: 2 bestanden

Je kunt deze 7 bestanden downloaden via: <https://we.tl/t-VTvMjsHeig>

Er is natuurlijk nog veel meer, oa. ruimtelijke visies van gemeenten, maar dat komt later wel.
Verder kun je in PvA opdracht Ontwikkelperspectief Kroonjuwelen (al eerder gemaild) info vinden over de provinciale beleidskaders voor kroonjuwelen en ruimtelijke kwaliteit.

Spreek je verder vrijdag 20 mei, 13 uur.

Vriendelijke groet,

art.5.1-2e

beleidsmedewerker cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit
bureau Cultuur en Vrijetijd

M 06 - art.5.1-2e

art.5.1-2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, do, vr

Van: art.5.1-2e

Verzonden: dinsdag 17 mei 2022 09:45

Aan: art.5.1-2e > steenhuismeurs.nl

Onderwerp: RE: Overleg Vita-Maarten 26 april : opdracht Ontwikkelperspectief Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije - verdere info en afstemming

Ha art.5.1-2e

Ja idd fijn.

Ik mail je van de week alvast wat info over de beide kroonjuwelen, wat er al is aan bouwstenen en ruimtelijke visies/plannen.

Met offerte idd nog even wachten tot ik je uitvraag stuur 😊

Tot vrijdag,

Groet art.5.1-2e

Van: art.5.1-2e > steenhuismeurs.nl

Verzonden: dinsdag 17 mei 2022 09:26

Aan: art.5.1-2e @ pzh.nl

Onderwerp: Re: Overleg Vita-Maarten 26 april : opdracht Ontwikkelperspectief Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije - verdere info en afstemming

Dag [art.5.1-2e](#)

Wat fijn dat er steun is voor de aanpak en dat beide gemeente 'on board' zijn! [art.5.1-2e](#) heeft een terecht punt. In Voorst speelde een net andere vraag, dat ging echt om een richting voor de toekomst vanuit de bestaande waarden en kwaliteiten, al meer een keuze dus. Het is belangrijk dat we in het geval van Aarlanderveen en Meije niet gaan kiezen (dat is eigenlijk al ontwerpen), maar wel een heldere verbeelding maken van de uitgangspunten voor het ontwerpen. Dat zal dus een iets andere tekening/kaart opleveren, met zoekgebieden, bouwpercentages, hier en daar een referentiebeeld of schematische tekening. We hebben dat op andere plekken ook gedaan. Maar we kunnen dit tijdens het overleg eind deze week/begin volgende week nog meer inkaderen.

De datumprikker is ingevuld! Ik zal binnenkort de offerte maken, maar wacht daarvoor de uitvraag nog even af.

Hartelijke groet,

[art.5.1-2e](#)

From [art.5.1-2e](#) [@pzh. nl](mailto:art.5.1-2e@pzh.nl)>

Date: Friday, 13 May 2022 at 16:41

To: [art.5.1-2e](#) [stee_nhuismeurs.nl](mailto:art.5.1-2e@stee_nhuismeurs.nl)>

Subject: RE: Overleg Vita-Maarten 26 april : opdracht Ontwikkelperspectief Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije - verdere info en afstemming

Dag [art.5.1-2e](#)

Na ons overleg van 26 april heb ik verder afgestemd over aanpak Ontwikkelperspectief/kader Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije.

Zowel intern als met gemeenten Alphen aan de Rijn (kroonjuweel Aarlanderveen) als met Nieuwkoop en Bodegraven-Reeuwijk (kroonjuweel Meije).

Er is steun voor aanpak zoals wij die besproken hebben. [art.5.1-2e](#) had wel de volgende opmerking over onderdeel kansenkaart (cf. voorbeeld van Voorst):

“Wat volgens mij het ontwikkelkader kroonjuwelen moet doen is een ruimtelijke verkenning, waardestelling, een kwaliteitenkaart en spelregels. De spelregels moeten inzichtelijk maken wat je nu precies belangrijk vindt in de waardestelling en kenmerken ervan. Ik vind onderdeel met de kansen al weer te ver gaan. Daar komen opeens oplossingen en ontwerpen op tafel. Ik zou het ook zeker niet zo noemen. Dat werk moet je laten aan het Gebiedsperspectief, anders zit het in elkaars vaarwater”.

Datumprikker

Ik wil op korte termijn inplannen nog een overleg plannen tussen jou, [art.5.1-2e](#) projectleider GGA Nieuwkoopse Plassen [art.5.1-2e](#) en ik. Om de concept-opdracht ontwikkelkader

kroonjuwelen A en M samen af te stemmen. Met name de opmerking van [art.5.1-2e](#) Zoda t resultaat hiervan goed bruikbaar is binnen gebiedsperspectief GGA Nieuwkoopse Plassen. Ik stuur hiervoor een datumprikker.

Verder ben ik info aan het verzamelen over Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije. Die mail ik je binnenkort, met ook info over GGA Nieuwkoopse Plassen.

Groet en goed weekend,

[art.5.1-2e](#)

[art.5.1-2e](#)

beleidsmedewerker cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit
bureau Cultuur en Vrijetijd

M 06 - [art.5.1-2e](#)

[art.5.1-2e](#) @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, do, vr

Van: [art.5.1-2e](#) <art.5.1-2e@steenuisemeurs.nl>

Verzonden: maandag 25 april 2022 09:08

Aan: [art.5.1-2e](#) <art.5.1-2e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: Overleg Vita-Maarten 26 april : opdracht Ontwikkelperspectief Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije

Dag [art.5.1-2e](#)

Zeker, het lijken ons mooie gebieden om aan te werken, en een kans om verder te werken aan het Groene Hart natuurlijk.

Ik stuur je een Teamslink voor morgen 14:00.

Met vriendelijke groet,

[art.5.1-2e](#)

art.5.1-2e

STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

art.5.1-2e

www.steenhuismeurs.nl

Van: art.5.1-2e @ pzh.nl>

Verzonden: Friday, April 22, 2022 3:15:16 PM

Aan: art.5.1-2e @ steenhuismeurs.nl>

Onderwerp: Overleg Vita-Maarten 26 april : opdracht Ontwikkelperspectief Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije

Dag art.5.1-2e

Ik heb net met art.5.1-2e gesproken. Begrijp dat jullie kans zien om voor provincie ZH mee te werken aan Ontwikkelperspectief Kroonjuwelen (Aarlanderveen en Meije). Dat vind ik fijn om te horen. Zie mijn mail aan art.5.1-2e over onder voor indicatie opdracht.

Globale planning is om te starten in juni, en oplevering in september 2022.

Kosten ca 20 mille per kroonjuweel, afhankelijk van precieze opdracht, omvang gebied en detailniveau.

Voor verdere verkenning/bepalen opdracht zou ik graag op dinsdag 26 april in de middag verder met jou hierover willen doorpraten.

Heb jij (max) 1 uur op 26 april, tussen 14-17 uur? Overleg via MS Teams.

Vriendelijke groet,

art.5.1-2e

beleidsmedewerker cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit
bureau Cultuur en Vrijetijd

M 06 - art.5.1-2e

art.5.1-2e@pzh.nl
www.zuid-holland.nl/contact
 Werkdagen: ma, di, do, vr

Van [art.5.1-2e](#)

Verzonden: donderdag 21 april 2022 16:20

Aan: [art.5.1-2e@steenhuismeurs.nl](#) [art.5.1-2e@steenhuismeurs.nl](#)>

Onderwerp: Ontwikkelperspectief Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije

Dag [art.5.1-2e](#)

N.a.v. mij belletje zojuist hierbij nog wat meer info over mijn vraag mbt maken van (onderdelen van) 'ontwikkelperspectieven kroonjuwelen.'

Zie bijgaand plan van aanpak voor aanleiding en opzet.

- Voor twee kroonjuwelen wil ik voor zomer van start: nl. Aarlanderveen en Meije.
- Deze liggen binnen invloedssfeer van Nieuwkoopse Plassen, waarvoor een gebiedsaanpak stikstof in de maak is. Hierbinnen wil ik ook de kroonjuwelen betrekken (in de vorm van spelregels vanuit erfgoed/cultuurlandschap, vooral irt de opgaven voor woningbouw in de linten en ontwikkeling van de landbouw)
- Concreet betreft mijn vraag het maken van a) een gebiedsspecifieke waardenstelling en b) biografie (voor Aarlanderveen en Meije). Zie bijgaan plan van aanpak, par. 2.3
Op basis van a en b moeten dan spelregels worden gemaakt, die kader zijn bij/voor uitwerken van ruimtelijke opgaven.
- Planning: Ik mik op startgesprek in mei/juni (met ook gemeente, en [art.5.1-2e](#)), in juli contouren gereed, in augustus klaar. Mogelijk ook participatie met inwoners van Aarlanderveen over concept

Spreek je morgen verder.

Groet [art.5.1-2e](#)

Van: [art.5.1-2e](#) @ steenhuismeurs.nl>
Verzonden: donderdag 9 juni 2022 09:11
Aan: [art.5.1-2e](#)
CC:
Onderwerp: offerte ontwikkelkaders Aarlanderveen en De Meije
Bijlagen: 2022 06 09 Offerte ontwikkelkader Aarlanderveen De Meije.pdf

Dag [art.5.1-2e](#)

Bij deze de offerte voor 2x ontwikkelkader Aarlanderveen en De Meije. De inhoud en kostenraming zijn conform al besproken. Aanvullend: De eerste bijeenkomst met bewoners/historische verenigingen/etc. zouden kunnen op 8 juli of 11 juli (of in de week van 11 juli). Het zou mooi zijn als we daarvoor nog kort kunnen kennismaken met de betrokken medewerkers van de drie gemeentes, bijvoorbeeld 21 juni (digitaal)? We kijken uit naar een mooi zomerproject,

(Mijn vakantie is van 22 juni tot 6 juli)

Met vriendelijke groet,

[art.5.1-2e](#)

[art.5.1-2e](#)

STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

[art.5.1-2e](#)

www.steenhuismeurs.nl

STEENHUISMEURS bv
Hoofdweg 255
9765 CH Paterswolde
050 3080100
mail@steenhuismeurs.nl
www.steenhuismeurs.nl
NL58 TRIO 0390 4508 63
KvK 24 484 775
BTW NL 8219 26 135 B01

Provincie Zuid-Holland – bureau Cultuur

T.a.v. [art.5.1-2e](#) @pzh.nl)

OFFERTE

Paterswolde/Rotterdam, 9 juni 2022

Betreft: Ontwikkeld kader provinciale kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije

Geachte heer [art.5.1-2e](#)

Dank voor de vraag een ontwikkeld kader op te stellen voor de provinciale kroonjuwelen Aarlanderveen en De Meije. De provincie heeft de ambitie de unieke kenmerken en waarden van deze twee bijzondere landschappen te behouden en centraal te stellen in ruimtelijke plannen. Door een verscheidenheid van maatschappelijke, bodemkundige en opgaven komt het behoud van ons landschap zoals het is echter steeds meer onder druk te staan. Doel van dit cultuurhistorisch onderzoek is om de karakteristieken van Aarlanderveen en De Meije nader te definiëren en vanuit de cultuurhistorische waardering de uitgangspunten ('spelregels') voor verandering te definiëren. Het ontwikkeld kader bestaat uit A. een gebiedsbiografie, B. een waardering (in tekst en kaart) en C. uitgangspunten voor toekomstige veranderingen.

Introductie bureau

SteenHuisMeurs is gespecialiseerd in cultuurhistorisch onderzoek en advies ten behoeve van transformaties van gebouwen en gebieden. Vanuit onze interdisciplinaire aanpak als ontwerpers en historici maken we de vertaalslag van historische kennis naar ruimtelijke essenties en visies. Het bestaande is steeds het vertrekpunt: het landschap, de bewoners, het beleid. In 2021 maakten we de landschapsbiografie van het Groene Hart, waarin we de vele verhalen van dit grote gebied plaatsten naast de cultuurhistorische waardering van het landschap én de grote hoeveelheid opgaven in het gebied. Het onderzoek eindigde met de zeven gouden regels (vanuit cultuurhistorie). We werkten voor verschillende gebieden aan (landschaps)biografieën met aanbevelingen en uitgangspunten voor de toekomst, zoals de Alblasserwaard (2022), Voorst (2022), de Linge-oever bij Gorinchem (2021), de MEERdorpen bij Groningen (2020), en Parkhaven in Rotterdam (2020). Momenteel werken we aan een handleiding voor transformatiekaders in opdracht van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Ook buiten het bureau zijn we (maatschappelijk) actief. [art.5.1-2e](#) is architectuurhistoricus en voorzitter van het kwaliteitsteam Waalfront en West-Nijmegen en lid van de kwaliteitsteams Afsluitdijk en de inpassing A8-A9 in het werelderfgoed van de Stelling van Amsterdam. Ze is lid van het bestuur van de Carnegie Foundation in Den Haag. [art.5.1-2e](#) is lid van de kwaliteitsteams Nederlandse Waterlinies en de Topicus-locatie Deventer, supervisor van het Zuiderziekenhuis (Rotterdam), het Oosterpark en de Centrale Markthal (beiden in Amsterdam). Hij is lid van de Investeringscommissie van BOEi (restaureren en herbestemmen van erfgoed) en was van 2006 tot 2016 hoogleraar Heritage and Cultural Value aan de TU Delft. [art.5.1-2e](#) is lid van de welstandscommissie van Delft en gastdocent cultuurhistorie en stedenbouw aan de TU Delft.

Aarlanderveen en De Meije

Het gebied Aarlanderveen/Nieuwkoopse Plassen/De Meije is bijzonder door de grote differentiatie aan landschappen. Het gebied vormt een staalkaart van de landschapsgeschiedenis van het Groene Hart, tien eeuwen geschiedenis van de veengebieden is binnen een straal van een aantal kilometers te ervaren. Het lintdorp Aarlanderveen ligt meters boven het achterliggende landschap, het boerderijlint van de Meije slingert mee met het gelijknamige veenriviervtje. De rijksmonumentale watertoren van De Meije en de molenviergang van Aarlanderveen zijn markante en unieke elementen in het landschap.

Kaart van de begrenzing van de kroonjuwelen, en daarmee de onderzoeksgebieden voor deze studies.

Ruimtelijke opgaven en ontwikkelingen

Deze toplandschappen zijn aangewezen als kroonjuwelen van de provincie Zuid-Holland. De provincie stuurt op behoud van de uitzonderlijke kwaliteit en de ruimtelijke karakteristieken, maar er spelen grote opgaven in het gebied die zullen leiden tot ingrijpende verdichting, vernatting en verandering: het verlagen van de stikstofemissie, de daaruit voortkomende landbouwtransitie, klimaatadaptatie, het opwekken van duurzame energie, woningbouw (op voormalige boerderijerven en -kavels) en nieuwe functies aan het lint. De provincie heeft de ambitie om niet per opgave en per afzonderlijk

plan, maar vanuit gebiedsgerichte uitgangspunten te sturen op ontwikkelingen die passen bij de cultuurhistorische karakteristieken en de gewenste ruimtelijke kwaliteit. Het opstellen van ontwikkelkaders voor de twaalf kroonjuwelen is hierin een eerste stap, gevolgd door het opstellen van ontwikkelperspectieven.

Aarlanderveen en De Meije liggen grotendeels binnen het studiegebied van de Gebiedsgerichte Aanpak Nieuwkoopse Plassen. De resultaten van de ontwikkelkaders worden verwerkt in en doorvertaald naar het op te stellen gebiedsperspectief voor dit gebied. Ter verduidelijking: in het ontwikkelkader worden geen keuzes of ontwerpen gemaakt. Het kader biedt de uitgangspunten en spelregels vanuit cultuurhistorie voor het ontwikkelperspectief.

Proces en data

Het onderzoek en ontwikkelkader worden gevoed door archief- en literatuurstudie, bestaande onderzoeken en documenten (zie lijst verderop in deze offerte), veldbezoek en gesprekken met betrokkenen (bewoners, planmakers, ambtenaren). We stellen de volgende bijeenkomsten voor:

- 1 kennismakingsgesprek (voorbereiding rondetafelgesprek) en 1 tussentijdse presentatie concept ontwikkelkader (digitaal) aan de projectgroep van medewerkers van de provincie en de gemeentes Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop, Bodegraven-Reeuwijk.
- 2 overlegmomenten met de opstellers van de GGA Nieuwkoopse Plassen (inspiratie, uitwisseling) (digitaal)
- 2 rondetafelgesprekken (Aarlanderveen en De Meije) met bewoners en erfgoedliefhebbers (Erfgoedhuis Zuid-Holland, lokale erfgoedverenigingen), in de vorm van een bijeenkomst van ca. 2 uur (live), waarbij aanwezigen worden gevraagd naar bijzondere verhalen, favoriete plekken en kenmerken (wat typeert Aarlanderveen/De Meije?), etc. Bij voorkeur te plannen op één dag.
- 2 presentaties concept ontwikkelkaders (Aarlanderveen en De Meije) aan bovenstaande groep (live).

We kunnen eind juni starten met het project en stellen de volgende bijeenkomst- en opleverdata voor:

begin juli	archief- en veldbezoek
vrijdag 8 juli/maandag 11 juli	rondetafelgesprekken
25-29 juli	eerste uitwisseling met landschapsarchitect GGA <i>(op verzoek van de landschapsarchitect, wij zitten dan nog in de beginfase van het onderzoek, dus kunnen hooguit een paar eerste vondsten delen)</i>
begin september	tussenpresentatie (.ppt) concept ontwikkelkaders (provincie, gemeente, opstellers GGA)
eerste helft september	presentatie (.ppt) concept ontwikkelkaders (participatiegroep)
tweede helft september	conceptrapport (uitwerking .ppt in tekst en opmaak > .pdf)
begin oktober	definitief rapport (op te leveren als pdf document). De reacties op het conceptrapport worden in één redactieronde verwerkt. Verdere aanpassingen zullen als meerwerk worden doorberekend.

Opzet ontwikkelkaders

We stellen afzonderlijke rapporten op voor de twee kroonjuwelen, volgens hetzelfde stramien, dat zal bestaan uit de volgende onderdelen:

1. Inleiding – inhoud en doel van het ontwikkelkader, relatie met bestaand beleid en onderzoek, korte typering van de ... opgaven in Aarlanderveen en langs de Meije en de ruimtelijke gevolgen daarvan
2. Gebiedsbiografie op hoofdlijnen – het verhaal van het gebied in zijn context met (historische) kaarten en foto's. Als bronnen gebruiken wij onder andere de gesprekken met bewoners, ondernemers, gemeente en provincie, archiefstukken uit het Nationaal Archief, de collectie van Wageningen Universiteit, historische atlassen, schilderijencollecties en online kranten- en beeldbanken. In het verhaal maken we de koppeling tussen bodem, occupatiegeschiedenis, landschap en mentaliteit. Dit deel van het onderzoek eindigt met een beknopte ruimtelijke analyse van de karakteristieken van het gebied (openheid-geslotenheid, ruimtelijke dragers, waterstructuren, bebouwingspatronen, etc.)
3. Cultuurhistorische waardering – we vatten de ruimtelijke en immateriële waarden van het landschap en de bebouwingslinten in tekst en een overzichtskaart. De ruimtelijke waarden hebben verschillende schaalniveaus (landschap, gebieden, structuren en objecten). We bouwen hierbij voort op de bestaande waarderingsdocumenten (zie verderop) – het betreft een precisering voor deze specifieke gebieden, een close reading dus.
4. Uitgangspunten en spelregels voor ontwikkeling – in het laatste deel van de rapporten vertalen we de cultuurhistorische waarden naar richtlijnen voor verandering. Hoe kunnen veranderingen en nieuwe landschappen/structuren/bebouwing zo worden ingepast dat de karakteristieken en kwaliteit van deze twee bijzondere landschappen niet worden geschaad? Eerst bepalen we de algemene uitgangspunten (vanuit cultuurhistorie) voor de toekomst. Deze werken we vervolgens uit in concrete spelregels voor bebouwing in het lint en nieuwe landschapsvormen daarachter. Bij eerstgenoemde gaat het onder andere om bebouwingssferen, zoekruimte voor bebouwing, dichtheid, hoogte, doorzichten en beplantingspatronen, bij de tweede om verkaveling, zichtlijnen/panorama's, landschappelijke open- en geslotenheid (beleving), samenhang vs. variatie, beplanting, etc.
Het gaat hierbij dus nog niet om ontwerpen, het ontwikkelkader geeft de uitgangspunten en bewegingsruimte voor het ontwerp. Dit wordt verbeeld met schematische tekeningen, referentieprojecten en voorbeelduitwerkingen (een illustratie van de wijze waarop de richtlijnen bij elkaar *kunnen* komen).

Relatie bestaande documenten

Deze gebiedsbiografie betreft een 'inzoom' op Aarlanderveen en De Meije en verhoudt zich als zodanig tot bestaande biografieën en ruimtelijke kaders van aangrenzende en overkoepelde gebieden.

Kosten (voor totaal twee ontwikkelkaders)

	<i>Medior</i>	<i>Senior</i>
Archief- en literatuurstudie, veldwerk	4	1
Onderzoek en uitwerking gebiedsbiografie (2x)	10	3
Ruimtelijke analyse en waardering (2x)	7	3
Opstellen en uitwerken uitgangspunten en spelregels (2x)	10	2
Presentaties en bijeenkomsten	4	1
<i>Totaal</i>	<i>35 dagen</i>	<i>10 dagen</i>

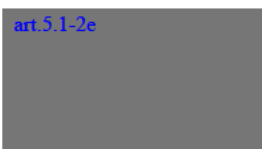
Mediortarief art.5.1-1c per dag	35 dagen	art.5.1-1c
Seniortarief art.5.1-1c per dag	10 dagen	art.5.1-1c +
<i>Totaal</i>		art.5.1-1c (excl. 21% btw)

Voorwaarden

Bijeenkomsten en overleggen die buiten bovenstaande tijdsplanning vallen worden in onderling overleg doorberekend. Graag ontvangen we onderleggers (.dwg) van het gebied (verkaveling, water, groen, bebouwing). De opdrachtgever/kernteam met gemeentes is verantwoordelijk voor de organisatie voor de bijeenkomsten (planning, locatie, uitnodigingen).

We hopen u hiermee een passende aanbieding te doen en kijken uit naar de samenwerking,

Met vriendelijke groet,

 art.5.1-2e	 art.5.1-2e	 art.5.1-2e
 art.5.1-2e	 art.5.1-2e	 art.5.1-2e

Van: art.5.1-2e
Verzonden: donderdag 9 juni 2022 21:56
Aan: art.5.1-2e
CC:
Onderwerp: RE: offerte ontwikkelkaders Aarlanderveen en De Meije

Ho art.5.1-2e

Mooi dat art.5.1-2e jij op 6 juli evt. allebei zouden kunnen, om de rondetafelgesprekken voor A en M eventueel te combineren op één moment/avond.
Ik ga met de gemeenten overleggen wat daar mogelijk is.

Dank voor je info over RCE Handleiding Transformatiekader. Dat raakt idd aan deze opdracht, zij op een ander-abstracter niveau.

Ik ke art.5.1-2e Hij heeft in Zuid-Holland bij St. Dorp Stad en Land gewerkt.
Verder dacht ik ook aan art.5.1-2e vd RC E, als kandidaat om mee te kijken. O.a vanuit zijn rol bij de landschapsbiografie voor GH.
Prima als art.5.1-2e en informeert, wie ik het beste kan vragen.

Groet art.5.1-2e

Van: art.5.1-2e > steenhuismeurs.nl>
Verzonden: donderdag 9 juni 2022 18:05
Aan: art.5.1-2e > pzh.nl>
CC: art.5.1-2e > steenhuismeurs.nl>
Onderwerp: RE: offerte ontwikkelkaders Aarlanderveen en De Meije

Dag art.5.1-2e

Het was even zoeken naar een avond dat art.5.1-2e k allebei kunnen, zodat we de sessies tegelijkertijd kunnen houden. Dat zou kunnen op 6 juli in de avond. Op 11 juli waarschijnlijk ook, maar dan is het dus al vakantie in ZH. Komt 6 juli uit?

Wat betreft ons project voor de handreiking transformatiekaders: dit is een handreiking voor het opstellen van een meer ontwerpgericht vervolg van een cultuurhistorische waardering. Geen ontwerp dus, maar een stap richting de ontwerpfase, waarbij de cultuurhistorische waarden worden vertaald naar uitgangspunten en spelregels voor transformatie. Het is dezelfde drieslag als in het project voor Aarlanderveen en De Meije: verhaal en analyse > waardering > uitgangspunten voor ontwikkeling. In de handreiking gaat het over de inbedding van een dergelijk kader in het proces, door wie het wordt opgesteld en welke 'ingrediënten' het kader moet bevatten. We zijn er nog mee bezig, dus het is een leuk parallelproject voor Aa'veen en De Meije, waarbij het voor ons vooral ook fijn is om een kader op de schaal van het landschap te maken. Dit schaalniveau is uiteraard ook onderdeel van de handreiking transformatiekaders (niet alleen gebouwen en stukjes stad). Ons RCE-contactpersoon is art.5.1-2e art.5.1-2e van de afdeling stedenbouw en projectleider voor de handreiking. De vraag is of hij binnen de RCE de juiste persoon is voor het ontwikkelkader voor Aarlanderveen en De Meije, art.5.1-2e kan aan hem vragen wie van de RCE zou kunnen meekijken?

Met vriendelijke groet,

art.5.1-2e

art.5.1-2e

STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

art.5.1-2e

www.steenhuismeurs.nl

Van: art.5.1-2e

Verzonden: donderdag 9 juni 2022 11:07

Aan: art.5.1-2e

CC: art.5.1-2e

Onderwerp: RE: offerte ontwikkelkaders Aarlanderveen en De Meije

Dag art.5.1-2e

Hartelijk dank voor de offerte. Die ziet er naar mijn idee goed uit, zowel op inhoud, planning als kosten.

Ik vraag aan enkele collega's art.5.1-2e en de drie gemeenten of ze nog opmerkingen hebben over de beschreven aanpak.

Met verzoek om uiterlijk begin volgende week te reageren.

Op basis van die reacties laat ik je volgende week weten of er nog wensen/opmerkingen zijn op details.

Hoofdlijn is sowieso akkoord, want die heb ik al afgestemd.

Formele opdracht volgt z.s.m. daarna.

Eerste overleg projectgroep / start / kennismaking / participatie

- Ik probeer op 21 juni een overleg te plannen met jou, en projectgroep (betrokken collega's bij PZH en contactpersonen bij de drie gemeenten. Als kennismaking en start project.
- Ik ga gemeenten vragen of het haalbaar is om op vrijdag 8 juli 'rondetafelgesprekken' te houden voor Aarlanderveen en De Meije. Dat zou mooiste zijn, want op 11 juli is het al zomervakantie in ZH.

Vraag: is het evt. ook mogelijk om de rondetafelgesprekken voor A en M te combineren op één moment/avond? Door parallel twee tafels te doen? Of is dat praktisch niet haalbaar?

T.a.v. opdracht RCE Handleiding Transformatiekader:

- Ben benieuwd wat die opdracht inhoudt. Raakt die aan ontwikkelkader voor kroonjuwelen?

- Wie is daarvoor contact bij RCE? Ik wil nl nog vragen of iemand van RCE wil meedenken met ontwikkelkader voor kroonjuwelen.

Tot zover, je hoort snel weer van me.

Vriendelijke groet,

art.5.1-2e

beleidsmedewerker cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit
bureau Cultuur en Vrijetijd

M

art.5.1-2e

art.5.1-2e

@pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, do, vr

Van: art.5.1-2e <art.5.1-2e@steenhuismeurs.nl>

Verzonden: donderdag 9 juni 2022 09:11

Aan: art.5.1-2e <art.5.1-2e@pzh.nl>

CC: art.5.1-2e <art.5.1-2e@steenhuismeurs.nl>

Onderwerp: offerte ontwikkelkaders Aarlanderveen en De Meije

Dag art.5.1-2e

Bij deze de offerte voor 2x ontwikkelkader Aarlanderveen en De Meije. De inhoud en kostenraming zijn conform al besproken. Aanvullend: De eerste bijeenkomst met bewoners/historische verenigingen/etc. zouden kunnen op 8 juli of 11 juli (of in de week van 11 juli). Het zou mooi zijn als we daarvoor nog kort kunnen kennismaken met de betrokken medewerkers van de drie gemeentes, bijvoorbeeld 21 juni (digitaal)? We kijken uit naar een mooi zomerproject,

(Mijn vakantie is van 22 juni tot 6 juli)

Met vriendelijke groet,

art.5.1-2e

art.5.1-2e

STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

art.5.1-2e

www.steenhuismeurs.nl

Van: art.5.1-2e
Verzonden: vrijdag 17 juni 2022 12:36
Aan: art.5.1-2e
CC: art.5.1-2e @ steenhuismeurs.nl); art.5.1-2e
 art.5.1-2e
Onderwerp: RE: Offerte Aarlanderveen en De Meije alvast aangepast
Bijlagen: 2022 06 17 Offerte Aarlanderveen De Meije versie 1.2.pdf

Dag art.5.1-2e

Dank voor deze aanpassing. Volgende week wil ik de opdracht bevestigen (moet hier even door de ambtelijke molen).

Lukt het jou om as maandag al een idee te geven van agenda/programma rondetafelgesprek Aarlanderveen (op hoofdlijnen)?

Dan kan ik dat meenemen bij opstellen uitnodiging voor 6 juli. Natuurlijk moet er nog eerst groen licht komen, op basis van bestuurlijke overleggen van ma.av. 20 juni en di.av. 21 juni. Maar ik ga er maar van uit dat dit voor Aarlanderveen wel lukt.

We hebben begin volgende week nog verder contact.

Vriendelijke groet,

art.5.1-2e

beleidsmedewerker cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit
bureau Cultuur en Vrijetijd

M art.5.1-2e

E art.5.1-2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, do, vr

Van: art.5.1-2e @ steenhuismeurs.nl>
Verzonden: vrijdag 17 juni 2022 11:59
Aan: art.5.1-2e @ pzh.nl>
CC: art.5.1-2e @ steenhuismeurs.nl>
Onderwerp: Offerte Aarlanderveen en De Meije alvast aangepast

Dag art.5.1-2e

Uiteraard in afwachting van de definitieve beslissing woensdag heb ik de offerte vast aangepast zoals we zojuist hebben besproken. (In rood de wijzigingen gearceerd). Omdat de twee gebieden nu niet meer parallel lopen heb ik een extra overleg met de begeleidingsgroep (digitaal) toegevoegd (offertebedrag blijft hetzelfde). De opleverdatum van De Meije verschuift een maand, naar begin november. Mocht de planning toch veranderen woensdag kunnen we de offerte natuurlijk nog aanpassen.

Maandag/dinsdag spreken we elkaar in ieder geval nog even over de inhoud van het (nog onder voorbehoud geplande) rondetafelgesprek Aarlanderveen op 6 juli.

Met vriendelijke groet,

art.5.1-2e

art.5.1-2e

STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

art.5.1-2e

www.steenhuismeurs.nl

STEENHUISMEURS bv
 Hoofdweg 255
 9765 CH Paterswolde
 050 3080100
 mail@steenhuismeurs.nl
 www.steenhuismeurs.nl
 NL58 TRIO 0390 4508 63
 KvK 24 484 775
 BTW NL 8219 26 135 B01

Provincie Zuid-Holland – bureau Cultuur

T.a.v. [art.5.1-2e](#) @pzh.nl)

OFFERTE

Paterswolde/Rotterdam, 17 juni 2022

Betreft: Ontwikkelkader provinciale kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije

Geachte heer [art.5.1-2e](#)

Dank voor de vraag een ontwikkelkader op te stellen voor de provinciale kroonjuwelen Aarlanderveen en De Meije. De provincie heeft de ambitie de unieke kenmerken en waarden van deze twee bijzondere landschappen te behouden en centraal te stellen in ruimtelijke plannen. Door een verscheidenheid van maatschappelijke, bodemkundige en opgaven komt het behoud van ons landschap zoals het is echter steeds meer onder druk te staan. Doel van dit cultuurhistorisch onderzoek is om de karakteristieken van Aarlanderveen en De Meije nader te definiëren en vanuit de cultuurhistorische waardering de uitgangspunten ('spelregels') voor verandering te definiëren. Het ontwikkelkader bestaat uit A. een gebiedsbiografie, B. een waardering (in tekst en kaart) en C. uitgangspunten voor toekomstige veranderingen.

Introductie bureau

SteenhuisMeurs is gespecialiseerd in cultuurhistorisch onderzoek en advies ten behoeve van transformaties van gebouwen en gebieden. Vanuit onze interdisciplinaire aanpak als ontwerpers en historici maken we de vertaalslag van historische kennis naar ruimtelijke essenties en visies. Het bestaande is steeds het vertrekpunt: het landschap, de bewoners, het beleid. In 2021 maakten we de landschapsbiografie van het Groene Hart, waarin we de vele verhalen van dit grote gebied plaatsten naast de cultuurhistorische waardering van het landschap én de grote hoeveelheid opgaven in het gebied. Het onderzoek eindigde met de zeven gouden regels (vanuit cultuurhistorie). We werkten voor verschillende gebieden aan (landschaps)biografieën met aanbevelingen en uitgangspunten voor de toekomst, zoals de Alblasserwaard (2022), Voorst (2022), de Linge-oever bij Gorinchem (2021), de MEERdorpen bij Groningen (2020), en Parkhaven in Rotterdam (2020). Momenteel werken we aan een handleiding voor transformatiekaders in opdracht van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Ook buiten het bureau zijn we (maatschappelijk) actief. [art.5.1-2e](#) is architectuurhistoricus en voorzitter van het kwaliteitsteam Waalfront en West-Nijmegen en lid van de kwaliteitsteams Afsluitdijk en de inpassing A8-A9 in het werelderfgoed van de Stelling van Amsterdam. Ze is lid van het bestuur van de Carnegie Foundation in Den Haag [art.5.1-2e](#) s lid van de kwaliteitsteams Nederlandse Waterlinies en de Topicus-locatie Deventer, supervisor van het Zuiderziekenhuis (Rotterdam), het Oosterpark en de Centrale Markthal (beiden in Amsterdam). Hij is lid van de Investeringscommissie van BOEi (restaureren en herbestemmen van erfgoed) en was van 2006 tot 2016 hoogleraar Heritage and Cultural Value aan de TU Delft [art.5.1-2e](#) is lid van de welstandscommissie van Delft en gastdocent cultuurhistorie en stedenbouw aan de TU Delft.

Aarlanderveen en De Meije

Het gebied Aarlanderveen/Nieuwkoopse Plassen/De Meije is bijzonder door de grote differentiatie aan landschappen. Het gebied vormt een staalkaart van de landschapsgeschiedenis van het Groene Hart, tien eeuwen geschiedenis van de veengebieden is binnen een straal van een aantal kilometers te ervaren. Het lintdorp Aarlanderveen ligt meters boven het achterliggende landschap, het boerderijlint van de Meije slingert mee met het gelijknamige veenriviervtje. De rijksmonumentale watertoren van De Meije en de molenviergang van Aarlanderveen zijn markante en unieke elementen in het landschap.

Kaart van de begrenzing van de kroonjuwelen, en daarmee de onderzoeksgebieden voor deze studies.

Ruimtelijke opgaven en ontwikkelingen

Deze toplandschappen zijn aangewezen als kroonjuwelen van de provincie Zuid-Holland. De provincie stuurt op behoud van de uitzonderlijke kwaliteit en de ruimtelijke karakteristieken, maar er spelen grote opgaven in het gebied die zullen leiden tot ingrijpende verdichting, vernatting en verandering: het verlagen van de stikstofemissie, de daaruit voortkomende landbouwtransitie, klimaatadaptatie, het opwekken van duurzame energie, woningbouw (op voormalige boerderijerven en -kavels) en nieuwe functies aan het lint. De provincie heeft de ambitie om niet per opgave en per afzonderlijk

plan, maar vanuit gebiedsgerichte uitgangspunten te sturen op ontwikkelingen die passen bij de cultuurhistorische karakteristieken en de gewenste ruimtelijke kwaliteit. Het opstellen van ontwikkelkaders voor de twaalf kroonjuwelen is hierin een eerste stap, gevolgd door het opstellen van ontwikkelperspectieven.

Aarlanderveen en De Meije liggen grotendeels binnen het studiegebied van de Gebiedsgerichte Aanpak Nieuwkoopse Plassen. De resultaten van de ontwikkelkaders worden verwerkt in en doorvertaald naar het op te stellen gebiedsperspectief voor dit gebied. Ter verduidelijking: in het ontwikkelkader worden geen keuzes of ontwerpen gemaakt. Het kader biedt de uitgangspunten en spelregels vanuit cultuurhistorie voor het ontwikkelperspectief.

Proces en data

Het onderzoek en ontwikkelkader worden gevoed door archief- en literatuurstudie, bestaande onderzoeken en documenten (zie lijst verderop in deze offerte), veldbezoek en gesprekken met betrokkenen (bewoners, planmakers, ambtenaren). We stellen de volgende bijeenkomsten voor:

- 1 kennismakingsgesprek (voorbereiding rondetafelgesprek) en 2 tussentijdse overleggen/conceptpresentaties (digitaal) met de projectgroep van medewerkers van de provincie en de gemeentes Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop, Bodegraven-Reeuwijk.
- 2 overlegmomenten met de opstellers van de GGA Nieuwkoopse Plassen (inspiratie, uitwisseling) (digitaal)
- 2 rondetafelgesprekken: Aarlanderveen begin juli en De Meije in september, met bewoners en erfgoedliefhebbers (Erfgoedhuis Zuid-Holland, lokale erfgoedverenigingen), in de vorm van een bijeenkomst van ca. 2 uur (live), waarbij aanwezig worden gevraagd naar bijzondere verhalen, favoriete plekken, kenmerken, knelpunten en kwaliteiten (wat typeert Aarlanderveen/De Meije?), etc.
- Voor de Meije een vervroegd gesprek met de historische vereniging, voor input voor het eerste deel van dit project, de gebiedsbiografie.
- 2 presentaties concept ontwikkelkaders: Aarlanderveen in september en De Meije in oktober aan bovenstaande groep (live).

We kunnen eind juni starten met het project en stellen de volgende bijeenkomst- en opleverdata voor:

Algemeen/begeleidingsgroep

Begin juli	start project
25-29 juli	eerste uitwisseling met landschapsarchitect GGA <i>(op verzoek van de landschapsarchitect, wij zitten dan nog in de beginfase van het onderzoek, dus kunnen hooguit een paar eerste vondsten delen)</i>
Begin september	digitaal overleg begeleidingsgroep (update De Meije, presentatie concept Aarlanderveen)
Eind september	digitaal overleg begeleidingsgroep (presentatie concept De Meije)

Aarlanderveen

Woensdag 6 juli	locatiebezoek + 1 ^e rondetafelgesprek
Eerste helft september	2 ^e rondetafelgesprek: presentatie SteenhuisMeurs van concept ontwikkelkader en reactie van aanwezigen
Eind september	conceptrapport (uitwerking in tekst en opmaak)
Begin oktober	definitief rapport

De Meij

Woensdag 6 juli	locatiebezoek + ontmoeting met historische vereniging
Eerste helft september	1 ^e rondetafelgesprek
Begin oktober	2 ^e rondetafelgesprek: presentatie SteenhuisMeurs van concept ontwikkelkader en reactie van aanwezigen
Eind oktober	conceptrapport (uitwerking in tekst en opmaak)
Begin november	definitief rapport

De reacties op de conceptrapporten worden per gebied in één redactieronde verwerkt. Verdere aanpassingen zullen als meerwerk worden doorberekend.

Opzet ontwikkelkaders

We stellen afzonderlijke rapporten op voor de twee kroonjuwelen, volgens hetzelfde stramien, dat zal bestaan uit de volgende onderdelen:

1. Inleiding – inhoud en doel van het ontwikkelkader, relatie met bestaand beleid en onderzoek, korte typering van de opgaven in Aarlanderveen en langs de Meije en de ruimtelijke gevolgen daarvan
2. Gebiedsbiografie op hoofdlijnen – het verhaal van het gebied in zijn context met (historische) kaarten en foto's. Als bronnen gebruiken wij onder andere de gesprekken met bewoners, ondernemers, gemeente en provincie, archiefstukken uit het Nationaal Archief, de collectie van Wageningen Universiteit, historische atlanten, schilderijencollecties en online kranten- en beeldbanken. In het verhaal maken we de koppeling tussen bodem, occupatiegeschiedenis, landschap en mentaliteit. Dit deel van het onderzoek eindigt met een beknopte ruimtelijke analyse van de karakteristieken van het gebied (openheid-geslotenheid, ruimtelijke dragers, waterstructuren, bebouwingspatronen, etc.)
3. Cultuurhistorische waardering – we vatten de ruimtelijke en immateriële waarden van het landschap en de bebouwingslinten in tekst en een overzichtskaart. De ruimtelijke waarden hebben verschillende schaalniveaus (landschap, gebieden, structuren en objecten). We bouwen hierbij voort op de bestaande waarderingsdocumenten (zie verderop) – het betreft een precisering voor deze specifieke gebieden, een close reading dus.
4. Uitgangspunten en spelregels voor ontwikkeling – in het laatste deel van de rapporten vertalen we de cultuurhistorische waarden naar richtlijnen voor verandering. Hoe kunnen veranderingen en nieuwe landschappen/structuren/bebouwing zo worden ingepast dat de karakteristieken en kwaliteit van deze twee bijzondere landschappen niet worden geschaad? Eerst bepalen we de algemene uitgangspunten (vanuit cultuurhistorie) voor de toekomst. Deze werken we vervolgens uit in concrete spelregels voor bebouwing in het lint en nieuwe landschapsvormen daarachter. Bij eerstgenoemde gaat het onder andere om bebouwingssferen, zoekruimte voor bebouwing, dichtheid, hoogte, doorzichten en beplantingspatronen, bij de tweede om verkaveling, zichtlijnen/panorama's, landschappelijke open- en geslotenheid (beleving), samenhang vs. variatie, beplanting, etc.
Het gaat hierbij dus nog niet om ontwerpen, het ontwikkelkader geeft de uitgangspunten en bewegingsruimte voor het ontwerp. Dit wordt verbeeld met schematische tekeningen, referentieprojecten en voorbeelduitwerkingen (een illustratie van de wijze waarop de richtlijnen bij elkaar *kunnen* komen).

Relatie bestaande documenten

Deze gebiedsbiografie betreft een 'inzoom' op Aarlanderveen en De Meije en verhoudt zich als zodanig tot bestaande biografieën en ruimtelijke kaders van aangrenzende en overkoepelde gebieden.

Kosten (voor totaal twee ontwikkelkaders)

	Medior	Senior
Archief- en literatuurstudie, veldwerk	4	1
Onderzoek en uitwerking gebiedsbiografie (2x)	10	3
Ruimtelijke analyse en waardering (2x)	7	3
Opstellen en uitwerken uitgangspunten en spelregels (2x)	10	2
Presentaties en bijeenkomsten	4	1
<i>Totaal</i>	<i>35 dagen</i>	<i>10 dagen</i>

Mediortarief art.5.1-1c per dag 35 dagen

Seniortarief á per dag 10 dagen

Totaal

(excl. 21% btw)

Voorwaarden

Bijeenkomsten en overleggen die buiten bovenstaande tijdsplanning vallen worden in onderling overleg doorberekend. Graag ontvangen we onderleggers (.dwg) van het gebied (verkaveling, water, groen, bebouwing). De opdrachtgever/kernteam met gemeentes is verantwoordelijk voor de organisatie voor de bijeenkomsten (planning, locatie, uitnodigingen).

We hopen u hiermee een passende aanbieding te doen en kijken uit naar de samenwerking,

Met vriendelijke groet,

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

art.5.1-2e

Van: art 5 1-2e
Verzonden: donderdag 23 juni 2022 16:33
Aan: art 5 1-2e
CC:
Onderwerp: Opdrachtbevestiging Ontwikkelkaders kroonjuwelen Aarlanderveen en De Meije
Bijlagen: Opdrachtbevestiging Ontwikkelkaders kroonjuwelen PZH Aarlanderveen en De Meije PNR20028101 23juni2022.pdf

Hoi art 5 1-2e

Als het goed is heb je een mail ontvangen van de provincie Zuid-Holland met bijgaande opdrachtbevestiging voor Ontwikkelkaders kroonjuwelen Aarlanderveen en De Meije. Ik check het even, want is een nieuw inkoopstelsel van de provincie, waarvan proces voor mij nog wat cryptisch is.

Belangrijkste is dat opdracht hiermee formeel een feit is.

Me art 5 1-2e heb ik afgesproken dat de kosten van art 5 1-2e euro (incl. BTW) achteraf in een keer door jullie gefactureerd worden.

Groet art 5 1-2e

Van: art 5 1-2e
Verzonden: donderdag 23 juni 2022 11:12
Aan: art 5 1-2e <art 5 1-2e@steenuismeurs.nl>
CC: art 5 1-2e <art 5 1-2e@steenuismeurs.nl>; art 5 1-2e <art 5 1-2e@pzh.nl>
Onderwerp: RE: Rondetafelgesprek Aarlanderveen NIET op 6 juli - verplaatsen naar september

Hoi art 5 1-2e

Dank voor je mail.

Heb art 5 1-2e gesproken, ik gebruik de laatste offerte gewoon voor de opdracht hoor, daar hoeft niks aan te veranderen. Daarbinnen komen we er wel uit, ook al schuift proces wat op.

Ik ga kijken bij wie we op 6 juli langs kunnen fietsen en spreken in De Meije en Aarlanderveen. Wil daarvoor de middag van 6 juli reserveren tussen 13-17 uur. Is dat ook goed voor jou? Zo ja, dan bel/mail ik jou 5 juli wel over de precieze invulling.

Voor nu, heb een fijne vakantie en geniet van Buiten reikt mijkt me prachtig!

Groet art 5 1-2e

Van: art 5 1-2e <art 5 1-2e@steenuismeurs.nl>
Verzonden: donderdag 23 juni 2022 10:58
Aan: art 5 1-2e <art 5 1-2e@pzh.nl>

CC: [art 5 1-2e] <[redacted]@steenhuismeurs.nl> [art 5 1-2e] <[redacted]@pzh.nl>

Onderwerp: Re: Rondetafelgesprek Aarlanderveen NIET op 6 juli - verplaatsen naar september

Dag [art 5 1-2e]

Prima besluit! Het is belangrijk om een open gesprek te kunnen voeren. Ik begreep van [art 5 1-2e] dat je al met hem had gesproken. We kunnen van start met locatiebezoek, archief, literatuurstudie en gesprek met historische verenigingen. Het verdere proces schuift iets op, zoals de planning van De Meije dat al had gedaan. Groeten uit [Buiten reik] we hou den contact over 6 juli, leuk om dan samen rond te fietsen, en ook met gemeente wat plekken te bekijken waar opgaven spelen.

[art 5 1-2e]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 22 jun. 2022 om 11:20 heeft [art 5 1-2e] <[redacted]@pzh.nl> het volgende geschreven:

Hoi [art 5]

Ik heb gisteren uitgebreid gesproken over wel/niet doorgaan van rondetafelgesprek Aarlanderveen. Onder meer met procesmanager Strategische Landschapsontwikkeling bij Gemeente Alphen aan den Rijn, en met een door de provincie ingehuurd landbouwkundig adviseur die de boeren in Aarlanderveen begeleidt. Hun advies was om niet op korte termijn een rondetafelgesprek te houden. Er is teveel onrust en emotie onder de boeren. Ook in het kroonjuweel Aarlanderveen (m.n. aan de zuidkant waar boeren dicht tegen natuurgebied van de Nieuwkoopse Plassen aanzitten). Dat staat een open en ontspannen gesprek met alle betrokkenen in de weg.

Daarom heb ik besloten om het geplande rondetafelgesprek voor kroonjuweel Aarlanderveen dd. 6 juli NIET door te laten gaan.

Ik wil dit graag verplaatsen naar september, in de hoop/verwachting dat de onrust en emotie dan gezakt zijn. Dat moeten we doen wel opnieuw inschatten.

Ik zal de projectgroep en overige betrokkenen dit meedelen.

Wat kunnen we vanaf juli al wel doen?

- Voor beide kroonjuwelen (Aarlanderveen en De Meije) in ieder geval een locatiebezoek doen per fiets. Dat kan nog steeds op woensdag 6 juli. We kunnen dan in Aarlanderveen ook langs enkele ontwikkellocaties fietsen. Met toelichting door gemeente ([art 5 1-2e] en [art 5 1-2e]). Er is met name een actueel plan aan het Noordeinde 4 waar de gemeente graag een voorbeelduitwerking van zou willen zien binnen het ontwikkelkader
- In beide kroonjuwelen op 6 juli ook een gesprek houden met vertegenwoordiger(s) van historische vereniging. Voor input voor het eerste deel van project, de gebiedsbiografie. Ik ga de historische verenigingen benaderen en nog met jouw afstemmen of dat lukt

Aanpassing planning / acties opdracht

Ik besef dat dit een aanpassing vraagt van acties en planning binnen de opdracht. En ook hoe we omgaan met de rondetafelgesprekken in september. Want hoe passen die dan in het proces? Dat stem ik graag verder met jou af.

Ik zal ook checken hoe onze aangepaste planning zich verhoudt tot het proces van Gebiedsgericht Aanpak Nieuwkoopse Plassen. En hoe we art 5 1-2e nog tijdig kunnen voorzien van informatie voor het op te stellen gebiedsperspectief.

Kun jij je hierin vinden art 5 1-2e Heb jij nog vragen hierover?
Hoe en wanneer zullen we verder afstemmen?

Hoor van je. En wens je natuurlijk voor nu een hele fijne vakantie!

Vriendelijke groet,

art 5 1-2e

beleidsmedewerker cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit
bureau Cultuur en Vrijetijd

M art 5 1-2e

E art 5 1-2e @pzh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, do, vr

Van: art 5 1-2e [@ steenuismeurs.nl](mailto:steenuismeurs.nl)>

Verzonden: maandag 20 juni 2022 13:43

Aan: art 5 1-2e [@ pzh.nl](mailto:pzh.nl)>

CC: art 5 1-2e [@ steenuismeurs.nl](mailto:steenuismeurs.nl)>; art 5 1-2e

art 5 1-2e [@pzh.nl](mailto:pzh.nl)>

Onderwerp: RE: planning 6 juli

Dag art 5 1-2e

Dat lijkt me een goed plan. We hebben later deze week nog even contact,
Dank!

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

art 5 1-2e

STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

art 5 1-2e

www.steenhuismeurs.nl

Van: art 5 1-2e

Verzonden: maandag 20 juni 2022 13:20

Aan: art 5 1-2e

CC: art 5 1-2e

Onderwerp: RE: planning 6 juli

Ha: art 5 1-2e

Voor nu helder.

Ik laat jou as. woensdag weten of we groen licht hebben voor rondetafelgesprek 6 juli.
Zo ja, dan gaan we vanuit provincie praktische zaken regelen en eind vd week
uitnodiging versturen.

Zo nee, dan kunnen we voor beide kroonjuwelen op 6 juli 'optie Meije' kiezen door in
ieder geval een veldverkenning te doen per fiets en in beide kroonjuwelen een gesprek
te houden met paar vertegenwoordigers van de cultuurhistorische verenigingen.

Fijne vakantie.

Groet art 5 1-2e

Van: art 5 1-2e <art512e@steenuismeurs.nl>

Verzonden: maandag 20 juni 2022 13:06

Aan: art 5 1-2e <art512e@pzh.nl>

CC: art 5 1-2e <art512e@steenuismeurs.nl>; art 5 1-2e

art 5 1-2e <art512e@pzh.nl>

Onderwerp: RE: planning 6 juli

Dag art 5 1-2e

Fijn als je ook aansluit bij de historische vereniging van Meije, dat zijn altijd leuke
gesprekken!

Wat betreft overzicht deelnemers: goede opzet, misschien nog ondernemers in algemenere zin (is vooral horeca en hoveniersbedrijven zie ik). Belangrijk om bij mensen (boeren, bewoners van specifieke adressen) te benadrukken dat we naar Aarlanderveen in samenhang zullen kijken, we bespreken geen casussen in detail, alleen als voorbeeld van overkoepelende opgaves.

Over 6 juli: ja bij een groepsgrootte van 20/25 man kom art 5 1-2e k mee, dat is al best veel voor één gespreksgroep, we zouden dan kunnen opsplitsen in twee groepen van 10 a 12, zodat iedereen voldoende tijd heeft om te vertellen wat hem/haar bezig houdt. We wachten een iets definitievere lijst met aanwezigen even af voor beslissing één of twee groepen. art 5 1-2e kan sowieso op de lijst. Ik zal beide kaarten twee x printen.

Wat betreft de introductie: inderdaad voorkomen dat we niet dubbele dingen zeggen. Als jij de introductie met de toelichting van de opdracht kan doen, als gastheer, is dat heel fijn, dan hoeven wij dat niet nog een keer te doen en kunnen we ons z.s.m. richten op het gesprek, waarvoor we eigenlijk komen. Dan doen we 6 juli eerst voorstelrondje, dan toelichting opdracht, dan start gesprek.

Prima als je de slides voor 4 juli stuurt, ik zal ernaar kijken, we zitten veel in de auto Buiten reik dus dat is geen probleem.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

art 5 1-2e

STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

art 5 1-2e

www.steenhuismeurs.nl

Van art 5 1-2e

Verzonden: maandag 20 juni 2022 12:40

Aan art 5 1-2e

CC art 5 1-2e

Onderwerp: RE: planning 6 juli

Hoi [art 5 1-]

Dank voor je voorzet. Ik kan me daar goed in vinden.

Woensdag beslissen we of we rondtafelgesprek voor Kroonjuweel Aarlanderveen willen doen op 6 juli.

Ik ga daarvoor begin deze week al wel een paar praktische zaken regelen (anders lukt het niet om eind vd week een uitnodiging te versturen):

- Locatie in Aarlanderveen vastleggen (starten om 19.30 uur lijkt me goed)
- Lijst deelnemers ben ik mee begonnen, heb [art 5 1-2e] a n gem. Alphen ad Rijn gevraagd om die aan te vullen., zie bijlage, mss nog wel schrappen in deelname vanuit provincie

Mijn opening en jouw presentatie moeten we nog wel goed afstemmen. Ik dacht er nl aan om ook paar beelden te laten zien (van huidig beleid: kaart, beelden, richtlijnen). Of kan ik dat aan jou overlaten?

Vraag: Hoe doen we dat praktisch? Jij bent vanaf nu t/m 5 juli op vakantie? Zal ik mijn idee voor opening in 3 a 4 sheets naar jou mailen en dat jij daarop reageert voor 5 juli? (Mits 6 juli doorgaat natuurlijk).

Komt [art 5 1-] op 6 juli ook aan Aarlanderveen (of was dat alleen bij combi met De Meije? Die laatste wordt sowieso pas september).

Zie verder mijn opmerkingen hieronder.

Groet [art 5 1-2e]

Van: [art 5 1-2e] <[art 5 1-2e]@steenuisdeurs.nl>

Verzonden: maandag 20 juni 2022 10:50

Aan: [art 5 1-2e] <[art 5 1-2e]@pzh.nl>; [art 5 1-2e]

[art 5 1-2e] <[art 5 1-2e]@steenuisdeurs.nl>; [art 5 1-2e] <[art 5 1-2e]@pzh.nl>

Onderwerp: planning 6 juli

Goedemorgen [art 5 1-2e]

(Er voor nu even van uitgaande dat de 6^e doorgaat):

Bij deze mijn opzet voor de planning op 6 juli. Ik wilde voorstellen om voorafgaande aan de bijeenkomst met een klein groepje – ik denk [art 5 1-2e] a chternaam vergeten?), [art 5 1-2e] en jou – een stukje te fietsen of wandelen langs het lint, om een beeld te krijgen van de lopende initiatieven en vraagstukken. Het is even kijken hoe we dat met de planning doen, tijdens etenstijd is net onhandig. Misschien kunnen we elkaar om ca. 16:30 á 17:00 treffen, tot max 18:30, even wat eten aldaar, en vervolgens naar het rondetafelgesprek. Maar dat moet maar net passen in ieders planning. (Wat mij betreft is dit goed, ik zal vragen aan [art 5 1-2e] en [art 5 1-2e] of zij ook kunnen om ca 16.30 uur op 6 juli. Dan kunnen we programma ook nog even voorbespreken).

Zie hieronder mijn agendavoorstel voor het rondetafelgesprek, met een opzet van vragen aan aanwezigen. Tijdens de avond blijkt meestal dat het gesprek vanzelf loopt en we niet als een soort interview alle vragen af hoeven te gaan. Maar fijn om in het achterhoofd te houden.

Wat betreft de avond zelf:

We gaan voor een gesprek met positieve ondertoon. De kwaliteiten van kroonjuweel Aarlanderveen staan centraal, hoe kunnen deze worden meegenomen als inspiratie en uitgangspunt voor actuele en toekomstige opgaven.

Genodigden: cultuurhistorische verenigingen, evt. vertegenwoordiger ondernemers-/winkeliersvereniging, betrokken bewoners, soms zijn er in een dorp amateur archeologen en historici (afstemmen met gemeente). Kan gemeente een lijstje opstellen? Niet té veel aanwezigen vanuit gemeente en provincie (in balans met aanwezigen vanuit dorp), **we komen vooral om informatie op te halen.**

Ruimte: een grote tafel om met elkaar omheen te zitten, of evt. een kring is fijn. Ik neem twee kaarten mee (historisch en actueel), die wil ik graag ergens ophangen. En eventueel een scherm met beamer, om met een paar slides het project toe te lichten.

(Kunnen we uitgaan van een groepsgrootte van 20/25 personen, incl. gem./prov.?. Dat kan wrs nog net passen aan een grote rondetafel-opstelling. Is bij grotere opkomst ook een opdeling in twee tafels een optie?)

19:00 Inloop

19:30 Start

opening door provincie art 5 1-2e en gemeente (... hoeft niet denk, wel vermelden dat gemeente aanwezig is)

voorstelrondje met startvraag: *wat typeert voor u Aarlanderveen? Wat maakt het tot een fijne plek om te leven?*

19:40 Korte presentatie

met een paar slides, door SteenhuisMeurs art 5 1-2e, toelichting van de opdracht en vragen voor de avond

19:50 Rondetafelgesprek (met grote kaart):

Hoofdvraag van de bijeenkomst: wat zijn de ruimtelijke kwaliteiten en cultuurhistorische karakteristieken van Aarlanderveen en hoe kunnen deze worden ingebed als een van de leidende principes bij toekomstige veranderingen in het dorpslint en in het landschap?

Aan de hand van de volgende deelvragen bespreken:

Welke verhalen, plekken en gebouwen kenmerken Aarlanderveen? Wat maakt Aarlanderveen voor u een kroonjuweel van Zuid-Holland?

En welke plekken en gebouwen verstoren het dorpsgezicht en het omliggende landschap?

Wat zijn voor u belangrijke recente en actuele ontwikkelingen in het dorp?

Waar zijn ruimtelijke spelregels (duidelijkheid) voor nodig?

**21:15 (Uitloop) Einde gesprek, afsluiting door SteenhuisMeurs en provincie met
doorzicht naar verder verloop project**

21:30 Einde

Dan nog even over **De Meije**: woensdagmiddag 6 juli spreek ik graag af met een paar vertegenwoordigers van de cultuurhistorische verenigingen van beide gemeentes. Fijn als ze oude foto's, kaarten, tekeningen etc. hebben om mee te nemen. Ik kan dit zelf met ze afstemmen, maar wellicht goed als iemand van de gemeente

art 5 1-2e

) de link maakt.

Ik vraag aan gemeente Nieuwkoop en Bodegraven-Reeuwijk of ze contactgegevens hebben van historische vereniging. Laat ik je weten. Lijkt me ook wel leuk om hier bij te zijn.

Met vriendelijke groet,

art 5 1-2e

art 5 1-2e

STEENHUISMEURS bv, Paterswolde - Rotterdam

art 5 1-2e

www.steenhuismeurs.nl

STEENHUISMEURS BV
HOOFDWEG 255
9765 CH
PATERSWOLDE
vitateunissen@steenhuismeurs.nl

Inkoopordernr: PNR20028101
Orderdatum: 23-06-2022 13:50:13

Referentie besteller: 00029956
Behandeld door: art 5 1-2e
Afdeling: Afdeling Samenleving en Economie
Telefoon:
Email: art 5 1-2e@pzh.nl
KvK nr: 27375169
BTW Nr.: NL002306608B02

(Vermeld het inkoopordernummer in alle correspondentie)

#	Aantal	Art. nr.	Art. Naam	Omschrijving	Eenheid	Prijs	Art. Totaal
1	art 5 1-1c	FF1	Ontwikkelkaders kroonjuwelen Aarlanderveen en De Meije		Euro	EUR art 5 1-1c	art 5 1-1c
						Sub totaal:	EUR art 5 1-1c
						BTW:	EUR art 5 1-1c
						Totaal prijs:	EUR art 5 1-1c

Order commentaar:**Afleveradres:**

Provincie Zuid-Holland
T.a.v. art 5 1-2e
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Nederland

Factuuradres:

Provincie Zuid-Holland
T.a.v. Team Financiële Informatie
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
Nederland

Digitaal factuuradres:

facturen@pzh.nl
PDF facturen kunnen gestuurd worden naar
facturen@pzh.nl.
Efacturen kunnen worden aangeleverd in UBL 2.1 formaat. Hiervoor heeft u
ons OIN nummer nodig: 00000001002306608000.

Leveringsvoorwaarden

Tenzij schriftelijk anders met u is overeengekomen zijn op deze inkooporder de Algemene Inkoopvoorwaarden van de Provincies 2018 van toepassing. Deze zijn gepubliceerd op de website van de Provincie Zuid-Holland: <https://www.zuid-holland.nl/@22729/algemene/>.

Eventueel door u van toepassing verklaarde algemene (leverings)voorwaarden worden hierbij uitdrukkelijk van de hand gewezen.

Betaalvoorwaarden

Wij verzoeken u om te voldoen aan de factuureisen en op de factuur het inkoopordernummer (PNRxxxxxxx) van deze inkoopopdracht te vermelden.

Het niet voldoen aan de gestelde factuureisen kan leiden tot terugzending van de factuur. Wij gaan pas over tot de betaling na de goedkeuring van de factuur.

art.5.1-2e

Onderwerp: Locatiebezoek Aarlanderveen met bureau Steenhuis/Meurs art.5.1-2e
Locatie: Aarlanderveen

Begin: wo 6-7-2022 16:00

Einde: wo 6-7-2022 17:00

Tijd weergegeven als: Voorlopig

Terugkeerpatroon: (geen)

Vergaderingsstatus: Nog niet gereageerd

Organisator: art.5.1-2e

Verplichte deelnem art.5.1-2e

Hoi art.5.1-2e

Op woensdagmiddag 6 juli ga ik fietsen door kroonjuwelen van Aarlanderveen en De Meije, met art.5.1-2e van bureau Steenhuis/Meurs.

Als informele start van Ontwikkelkader Kroonjuwelen. Rondetafelgesprek wat we die avond wilden houden is verschoven naar september, maar we willen toch een begin maken.

We hebben op wo. 6 juli ook gesprek met een lid van historische vereniging in Aarlanderveen en De Meije. In Aarlanderveen met art.5.1-2e aan art.5.1-2e Dat gesprek is wrs van 15 tot 16 uur.

Na dat gesprek wil ik met art.5.1-2e nog even op en neer fietsen door (kern + Noordeinde van) Aarlanderveen, en enkele ontwikkellocaties bekijken.

Vraag

Hebben jullie - of één van jullie - tijd en zin om tussen 16-17 uur naar Aarlanderveen te komen en toelichting te geven aa art.5.1-2e over wat er nu speelt?

Zodat zij zich een beter beeld kan vormen.

Hoor graag of dat lukt.

Hartelijke groet,

art.5.1-2e

Vriendelijke groet,

art.5.1-2e

beleidsmedewerker cultureel erfgoed en ruimtelijke kwaliteit
bureau Cultuur en Vrijetijd

M art.5.1-2e

E art.5.1-2e @p_zh.nl

www.zuid-holland.nl/contact

Werkdagen: ma, di, do, vr

provincie **HOLLAND**
ZUID

Contact

[art.5.1-2e](#)

Provincie Zuid-Holland,
bureau Cultuur

[art.5.1-2e](#)

[art.5.1-2e](#) pzh.nl

Datum

30 mei 2022

Onderwerp

Opdrachtschrijving Ontwikkelkader Kroonjuwelen
Aarlanderveen en Meije

1. Doel

- Opstellen Ontwikkelkader Provinciale Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije, als uitwerking van het bestaande provinciale omgevingsbeleid
- Toe te passen bij nieuwe ruimtelijke opgaven en ontwikkelingen, in het bijzonder bij Gebiedsgerichte Aanpak Nieuwkoopse Plassen

2. Inhoud en resultaat

- Ontwikkelkader Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije bevat per kroonjuweel de volgende onderdelen:
 - a) een *beknopte typering* van de belangrijkste *ruimtelijke opgaven*
 - b) een *gebiedsbiografie*: beschrijving en verbeelding van de cultuurhistorische en landschappelijke verhaallijnen
 - c) een *waardering*: beschrijving en verbeelding van de cultuurhistorische en landschappelijke waarden (als uitwerking van bestaande waardenstellingen)
 - d) *spelregels/richtlijnen*: gebaseerd op onderdelen a/b/c. Deze spelregels bieden een kader voor uitwerken/ontwerpen van ruimtelijke opgaven. Ze hebben een gradatie in schaal (landschap, lint, kavel) en 'hardheid' (wat moet behouden worden, waar zit ruimte voor ontwikkeling c.q. verandering)

NB. Deze spelregels bevatten nog geen ontwerpbeelden. Wel een heldere verbeelding van de uitgangspunten voor die ontwerpen (via schematische tekening, kaart of referentiebeeld). Mogelijk kunnen wel twee voorbeelden worden uitgewerkt van woningbouw op vrijkomende agrarische bouwvlakken.

3. Verdere uitwerking binnen Gebiedsgerichte Aanpak Nieuwkoopse Plassen

- Opdracht Ontwikkelkader Kroonjuwelen wordt afgestemd op gebiedsproces binnen Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) Nieuwkoopse Plassen. Resultaat (onderdelen ad 2) wordt verwerkt in een op te stellen gebiedsperspectief GGA Nieuwkoopse Plassen
- In dat gebiedsperspectief worden de spelregels/richtlijnen ad 2.d nader uitgewerkt, via een beschrijving en verbeelding hoe ruimtelijke opgaven kunnen worden ingepast binnen de gebiedskwaliteit van het kroonjuweel

4. Samenwerking en participatie

- Opstelling van het Ontwikkeldkader Provinciale Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije betreft een provinciale opdracht, vanuit bureau Cultuur en Vrijetijd
- Verlening van deze opdracht gebeurt in nauw overleg met betrokken provinciale afdelingen (Ruimte, Water/Groen, Projecten/Programma's) en de gemeente(n) waarbinnen het betreffende kroonjuweel is gelegen (Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop, Bodegraven-Reeuwijk)
- Ter begeleiding van de opdracht is er een integrale projectgroep met medewerkers van de provincie (afdelingen cultuur/erfgoed, ruimte/wonen, water/groen) en de betrokken gemeente(n)
- Bij uitvoering van de opdracht zal ook verkend worden hoe andere partijen en belanghebbenden kunnen participeren. Voornemen is om twee momenten te organiseren waarop belanghebbenden input kunnen leveren en kunnen reageren op het concept-resultaat ad 2. Deze participatie gebeurt in overleg met de gemeente(n).

5. Voorlopige Planning

• medio juni 2022	- Opdrachtverlening en start uitvoering
• begin juli	- Participatie met belanghebbenden: inputsessie(s)
	- Uitwisseling eerste gegevens met landschapsarchitect gebiedsperspectief GGA Nieuwkoopse Plassen
• juli - september	- Verdere uitvoering
	- Participatie met belanghebbenden: bespreking van en reactie op concept-resultaat
• september	- Verwerken van reacties
	- Opleveren eindresultaat

NB. Nader inplannen overleg met projectgroep

6. Bronnen

Voor opstelling van Ontwikkeldkader Kroonjuwelen Aarlanderveen en Meije zijn al veel bronnen beschikbaar. Belangrijke bouwstenen zijn:

- Omgevingsvisie Zuid-Holland: beleidskeuze 'kroonjuwelen cultureel erfgoed' ([link](#))
- Cultuurhistorische Atlas van Zuid-Holland ([link](#))
- Handelingskader ruimtelijke kwaliteit Zuid-Holland ([link](#))
- Kwaliteitskaart Zuid-Holland ([link](#))
- Gebiedsprofielen ruimtelijke kwaliteit Zuid-Holland ([link](#)), zie regio's Hollandse Plassen en Gouwe Wiericke
- Regioprofielen Cultuurhistorie Zuid-Holland
- Verhaallijnen van [Provinciale Erfgoedlijnen ZH](#) (voor zover relevant)
- Omgevingsvisies gemeenten: [Alphen aan den Rijn](#), [Nieuwkoop](#), [Bodegraven-Reeuwijk](#)
- Biografie Groene Hart ([link](#))
- Landschapsbiografie Alphen aan den Rijn ([link](#))
- GGA Nieuwkoopse Plassen, Werkboek stap 1: gebiedsanalyse en opgaven (jan. 2022)
- GGA Nieuwkoopse Plassen, onderzoek veenenbosch Landschapsarchitecten (april 2022)
- Onderzoeken, enquêtes: [Aarlanderveen](#), [Meije](#)